

Verhalen voor het sterven gaan

Verhalen samenstelling
MARC COSYNS
voor

het
Sterven
gaan

Uitgeverij
**VRJ
DAG**

Beste Marc,

*Een heel mooi project, maar ik ga het niet doen, wegens geen tijd.
Overigens: al mijn boeken zijn verhalen voor het sterven gaan.
Als dat niet de inzet is, is het waardeloos.*

*Veel succes
David Van Reybrouck*

met de steun van Rotary Club Gent-Zuid

© tekst en illustraties Marc Cosyns, diverse auteurs & Uitgeverij Vrijdag
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen
www.uitgeverijvrijdag.be

Vormgeving Jurgen Walschot

D/2014/11.676/205
ISBN 978 94 6001 245 7
NUR 309
e-boek ISBN 978 94 6001 246 4

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

NIC BALTHAZAR	6
DIANE BROECKHOVEN	14
KOEN BROOS & SILVIE MOORS	22
NATHALIE CARPENTIER	30
MARC COSYNS	40
DIANE DE KEYZER	46
JANINE DE ROP	52
GITA DENECKERE	56
MARC DESMET	62
IGNAAS DEVISCH	68
HERWIG DEWEERDT	72
MARK EYSKENS	78
PETER HOLVOET-HANSEN & HARTMUT DE MAERTELAERE	86
ILAH	90
MAARTEN INGHELS	92
ERWIN JANS	96
MANU KEIRSE	100
HILDE KETELEER	106
EEN KLEINZON	112
MARIE LANSSENS	118
GUIDO LAUWAERT	124
MARIJKE LIBERT	128
WIM OPBROUCK	136
GRIET OP DE BEECK	140
DIRK PAUWELS	144
ANN PEUTEMAN	148
ALAIN PLATEL	152
PASCALE PLATEL	158
BETTY PUTTEMANS	162
JAAK REMES	166
ANNELIES RUTTEN	174
SOFIE SERGEANT & SAAR DE BUYSERE	178
SIGRID SPRUYT	188
MAX TEMMERMAN	190
RITA THIENPONT	198
JEAN PAUL VAN BENDEGEM	202
INGRID VANDER VEKEN	206
KOEN VAN HOEYLANDT	210
JOKE VAN LEEUWEN	214
ANNELIES VERBEKE	220
PAUL VERHAEGHE	224
MAGDA VERMOORTELE	228
NICOLE VERSCHOORE	232
JOHANNA VLAMINCK	240
STIJN VRANCKEN	244
MARTINE WOLFAERT	248
EPILOOG - KURT DEFRANCO	254

NIC BALTHAZAR

Een voorwoord, een inleiding of meteen beginnen met de verhalen en hun auteurs?
Met welk verhaal, met welke auteur?

Auteurs zijn een verhaal apart, ze bestaan niet zonder hun verhaal.

Ik beslis ze samen te plaatsen, auteur en verhaal, en start met iemand die iedereen kent en wiens naam vooraan staat in het alfabet. Nic Balthazar is bekend als radio- en televisiemaker, schrijver en regisseur in vele lagen, gekend door vele groepen mensen in Vlaanderen en de wereld. Hij kan ons enthousiast maken voor mooie dingen, motiveren voor een goede zaak. *Sing for the climate* is een prachtig voorbeeld van authentiek engagement. We blijven het zingen. Samen.

Zoals in de films van Nic Balthazar: *Ben X*, *Tot altijd* of in een boek / theatervoorstelling als *Neeland* weten we, beseffen we, ervaren we dat verhalen nodig zijn om te informeren, te amuseren, te purifiëren, om te louteren, te overleven, te overleveren wat intrinsieke schoonheid, intrinsieke droefheid is, bij sterven - ook voor wie stervende is.

Hij werd al meermaals gelauwerd. In 2013 kreeg Nic de *Someone to Watch-Award* - een prijs voor een rijzende ster - op het Amerikaanse Cleveland International Film Festival. Ik weet dat hij die ster wil laten stralen voor iedereen, vooral voor wie het moeilijk heeft of het sterven nabij is.

DE REST IN VREDE

Het vloeken gedaan
Het huilen gedaan
Het tieren gedaan
Het troosten gedaan

Er rest ons het zilte zwijgen
Er rest ons het weigerachtig weten
Er rest ons het onrustig rusten
Het onwillig berusten
Het laffe moeten leren
van de kinderlogica die we af wilden zweren
dat dit ooit komen zou
wat we allen weten
en we allen weten wat ooit komen zou
de kou

Morgen is het land dat we niet meer samen zullen bewonen
gisteren het kleine paradijs waaruit we werden verjaagd
vandaag de tweesprong, het afscheid dat we zo lang hebben verdaagd
overmorgen de venijnige kater die altijd al er aan zat te komen
krater in het geheugen van de toekomst

Wat nog uit de haperende keel moet
de laatste refreinen
wetend dat liederen niet verdwijnen
omdat men stopt met zingen.
Net zo min als in de stilte
de woorden zouden vergaan
En dat ook als de kop thee breekt
De thee altijd thee is gebleven.

Laten we samen liggen in ons bed van gestrengelde armen
stille woorden drinken op kamertemperatuur
nog één keer dwaas zijn, onverschrokken
als kinderen die spelen bij valavond
grinnikend omdat we al lang thuis moesten zijn

Laat ons - als wilde ridders - de helm afzetten
bij het bestormen van de vijand
zij aan zij
aan onoverwinnelijke wij
De knuisten nog in even in elkaar
voor de laatste de grootste der veldslagen
en laat het ons zonder vizier durven vragen

Hoe zullen we afscheid nemen?

Als stoere vrienden? Het hart stevig ingegord
in perfect getimede dronkenmans grappen
doe het goed, en val niet over uw voeten
de wijsvinger schuin halverwege ten hemel geheven, salut...

Of plechtig amechtig, verkeerd voornaam?
Als de houterige koningen die we allen zijn
met statig potjeslatijn
waarvan we de vertaling lang vergeten zijn
Ita missa est
oost-west, maar blijven was best

Zullen we als minzame priesters schuifelend voorgaan
zangerig mummelen in rituele veiligheid
de gedempte gedachten gevouwen
in het statie papier van onze onhandigheid
en met de droogste tong aarzelend toe gelikt

Of als moeders, besmet met eeuwige bezorgdheid
die aan de deur nog die knuffel en kus in je boekentas stak
naast de boterhammen gewikkeld in goede raad
voor de grote expeditie

Doen we het langzaam?
als het blijven buigen van de tak
(en toch altijd schrikken van de krak)
Of doen we het snel?
Als het verwijderen van de pleister
Of de snelle snee waarmee
we ooit bloedbroeders werden.

Als eeuwige geliefden bij het nachtelijk slaap wel?
In het laatste soezen, gemummelde laatste lettergrepen
lieflijk in de oorschelp gegoten en tegen de oorlel gemorst

We zullen het fout doen. Omdat het fout is gegaan
Aan de grens waar we samen vochten
De demarcatieline tussen dat buurland
waar we ooit nog eens op bezoek moesten
al hadden we de reis nog zo graag uitgesteld

We zullen stamelen, stotteren en strompelen
omdat enkel tegen zin onze grammatica aanstuurt
onze motoriek van hulpeloosheid ontkracht
We zullen zacht
de woordloze liederen zingen
omdat het fluisteren ons nu nabij staat
dan het gieren dat we zo vaak vermochten

Ons gelid gebroken
Stomme naald in deze ballon van vel gestoken

Of?

Zullen we gewoon weg
nièt, het gewoon weg
niet nemen.

Het nimmer en nooit nemen, het afscheid.

Het gewoon voor goed laten
als doorleefd behangpapier

Dat niemand wil gaan afsteken

Omdat het gekreukelde vel van de muren
de ziel van ons huis maakt.

Omdat deze laatste handdruk de hele hand kraakt

Laat ons de vermoeide klerk niet kwellen

Met het afsluiten van 's levens boekhouding

Laat ons niet natellen

de inventaris van ons gezamenlijke huishouding

Laat ons enkel telkens opnieuw

de legende vertellen

die we samen maakten

En hoe ver we raakten

Hoe ver het ons ging

In ons eeuwige herinnering

Want het punt wil niet gezet van de zin

die nog niet was uit gesproken.

De kaft wil niet dichtgeslagen

Want het boek wil niet uit

Laat ons medailles smeden met alle gegeven en ongegeven zoenen

Laat ons diplomas uitschrijven op al onze bierkaarten

en laat ons dan weer alles lachend opstoken

in het laatste kampvuur van de nacht

waarrond we ons samen binden

tot we ons verliezen in de vlammen

en dan zoete slaap vinden

Stil worden bij het knisperen van ons opgewekte warmte

Zo zullen we slapen en elkaar danken voor de dag

En voor alle dagen

en elke elke elke andere dag

die we samen mochten beleven

en zelfs doorheen het dichtste wolkendek van

het onweer dat in de verte met donkere trom

zijn genadeloze troepen verzamelt

zullen wij de sterren zien!

En ook zij zullen als goedmoedige grootvaders

neerkijken op ons kleine tafereel

en ons welkom heten

in het grote nergens

dat altijd overal zal zijn.

En in die seconde blijven wij eeuwig zitten

dus altijd simpel weg

samen.

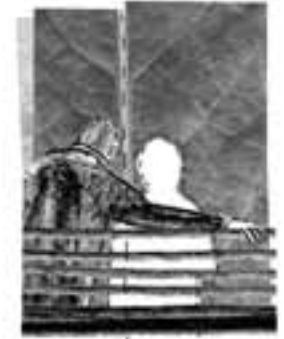
Niks geen amen.

De buitenkant van Meneer Jules, heb ik dit eerst gelezen of gezien?

In Duitsland was de novelle een bestseller met meer dan tweehonderdduizend verkochte exemplaren. Kurt Defrancq speelde het stuk meer dan tweehonderd keer in Vlaamse dorpen en steden, tot in Parijs en binnenkort Amsterdam.

Toen ik Diane ontmoette in 2012 op een receptie van uitgeverij Vrijdag wist ik het zeker: ik had al eerder met haar gesproken. Toen ze vooral jeugdboeken schreef en een 'dood vogeltje' voor mijn kinderen een indringende gebeurtenis was, in onze tuin en tijdens de praatronde in de Freinetschool. In 1987 kreeg ze de Boekenleeuw, vele andere literaire prijzen volgden. Haar nieuwste roman *Wat ik nog weet* verscheen voorjaar 2013. Deze triptiek over hoe mensen elkaar soms liefdevol dwarszitten, ook met de dood voor ogen, is aardig op weg haar tweede bestseller te worden.

Het enthousiasme van Diane voor het idee van 'verhalen voor het sterven gaan' bracht ons samen met Kurt Defrancq in het Vooruit-100-project. Toen ook Majo De Saedeleer van de Stichting Lezen en Sieglinde Vanhaezebrouck van het Poëziecentrum hun steun verleenden, werden een avondvullend programma en dit boek een feit.

Het rood van de wingerdbladeren hecht zich als een waas op mijn netvlies. Ik hou ervan hoe de bladeren zich als dooraderde handen aan oude muren hechten, hoe ze bij stormweer loslaten en buiteland door de grijze lucht klieven.

Van wingerdbladeren op de ontbijttafel hou ik niet.

En evenmin van de rest van het tableau vivant dat ik vanmorgen aantref: drie gestapelde pakjes in feestpapier, twee rozen in een vaas waar een langwerpige envelop tegen leunt, linnen servetten in hun zilveren ring, twee brandende kaarsen.

Mijn grote versierder glundert en neuriet zachtjes *Happy Birthday*. Bijna veertig jaar ben ik met hem getrouwd en nog voor de winter begint zal ik hem verlaten. Maar dat weet hij nog niet. Ik zal het hem straks vertellen, op het juiste moment van deze dag waarop ik drieënzestig word.

'Eerst mijn wensen, dan de pakjes,' gebiedt mijn echtgenoot, die ook de regisseur van mijn leven is.

Ik volg gewoontegetrouw zijn aanwijzingen, open de envelop en schuif een kaart tevoorschijn. Een vuilwit paard dat op de schimmel van Sinterklaas lijkt, staat tot aan zijn knieën in de nevel. De prins is er waarschijnlijk afgevallen en in de mistbank verdronken. Het tafereel wordt beschenen door een zon van veertig watt. De tekst op de achterkant is voorspelbaar. Getekend: voor altijd de jouwe.

Hij weet niet hoe hij de waarheid geweld aan doet met deze formule. Nog niet. Hij legt zijn hand op de mijne. Mijn aarzelende voornemen om tijdens het ontbijt al met de deur in huis te vallen, smelt in de warme zone tussen zijn en mijn huid. Straks. Hij geeft me drie droge zoenen. Lieverd, zegt hij. Mijn lieverd.

Ik zet mijn mes in een krakend vers broodje, besmeer het met boter en leg het roodste en grootste wingerdblاد tussen de twee helften. Een poging om het noodlot, dat als een vulkaan op uitbarsten staat, af te wenden. Mijn echtgenoot lacht zo smakelijk dat mijn hart er van breekt. Hij maakt een foto van mij ('cheese' mimet hij als een breedbek-kikker) én een close-up van het met herfst belegde broodje. Onze reporter ter plaatse.

Na de eerste kop koffie mag ik het onderste pak openen. Herstel: moet ik het eerste pak openen. Het heeft de vorm van een platte doos en het bevat ook een platte doos. Een ganzenbord.

‘Wat moet ik op mijn leeftijd en zonder kleinkinderen in godsnaam met een gezelschapsspel?’ durf ik niet te vragen. Het antwoord staat op een bijgevoegd fotokopietje. Voorlezen, glimlacht hij.

‘63 is het einde van het ganzenbord, een spel dat in spiraalvorm de levensweg symboliseert. Wie op 63 komt, heeft gewonnen en krijgt de pot. Men komt pas aan op 63 nadat men in de waterput (vak 31) heeft gezeten, verdwaald is in de doolhof (vak 42) en het bestaan als een gevangenis (vak 52) heeft ervaren. Op eigen kracht en met behulp van anderen heeft men deze obstakels overwonnen. Op vak 58 werd men de dood gewaar, als onontkoombaar eindstation, maar daardoor heeft men zich niet laten bepalen. Men heeft een eigen kijk ontwikkeld en een eigen levensritme gevonden en nu is men vrij te genieten van alles wat men tijdens het levensspel heeft ingezet...’

(uit: Nog vele jaren, de symboliek van elk levensjaar. Door Hans Korteweg)

Hij opent zijn mond om het orakel aan te vullen met persoonlijk commentaar. Ik maan hem tot zwijgen, zodat ik de tekst tot me door kan laten dringen. De dobbelstenen laat ik even rollen in de deksel van de doos. Het klinkt als paardenhoeven in een lege straat.

Pakje nummer 2, te openen na kop koffie nummer 2 en broodje nummer 2, bevat een dichtbundel. Een zelf samengestelde bloemlezing met herfstgedichten. De internet-cursus voor senioren heeft mijn romantische bijna ex-echtgenoot geen windeieren gelegd. Alle bestaande lettertypes heeft hij gebruikt, alle denkbare pictogrammen zijn over de bladzijden uitgestrooid. Kale bomen. Druiventrossen. Paddestoelen rood met witte stippen. Rondvliegende bladeren, voortgedreven door op hol geslagen streepjescodes die de wind voorstellen. Tamme kastanjes. Wilde kastanjes. Alles in full colour.

Achterin staat een namenlijst van de dichters wiens verzen hij geleend heeft. Het rijtje met in alfabetische volgorde Herzberg, Komrij, Neruda, Nolens, Verlaine, Vinkenoog wordt aangevoerd door zijn eigen naam. Dockx. Zoek het gedicht van gelegenheidsdichter Dockx tussen dat van de échte poëten, is de opdracht.

Ik speel het spelletje mee, zoals ik dat al bijna veertig jaar doe. Om het spannend te houden lees ik aarzelend een versregel van Vinkenoog. Sta toe, dat het licht in je baan breekt. Sta toe, dat het licht gaat stromen. Is dat de echte Dockx misschien? Daarna één van Verlaine. Il pleure dans mon coeur comme il pleut sur la ville... vrij vertaald als het huilt in mijn hart zoals het regent op de stad. Heb ik nu de ware Dockx ontmaskerd?

Zijn eigen rijmelarij staat op bladzijde 6.

Je bracht de lente in mijn leven
dat ik zo graag voor je wou geven.
Je werd mijn zomer en mijn zon
waaraan ik me verwarmen kon
In 't najaar van ons samenzijn
ben je nu als goede wijn:
wat ronder, voller, goed op dronk
Dank voor alles wat je me schonk!

Het liefst zou ik er ter plekke en met luide stem mijn eigen apotheose willen declameren.

Nog voor de winter ga ik er vandoor
Per vliegtuig, fietsend of per spoor!

Het is mooi, zeg ik.

Het is mooi geweest, denk ik.

Er resten nu nog twee enveloppen, een dikke en een dunne.

De dunne bevat een adreskaartje van restaurant De Gulden Zwaan. Goed voor één diner-voor-twee, samen met mijn vrouwtje.

Zijn vrouwtje! Ronder, voller, goed op dronk... Maar toch nog altijd zijn kaboutervrouwtje.

In het land der blonde duinen,
En niet heel ver van de zee,
Woonde eens een dwergenpaartje
En dat heette Piggelmee...

De dikke envelop legt hij buiten mijn handbereik. Tot hij de zwetende kaas met folie heeft toegedekt. Tot hij het laatste bodempje sinaasappelsap uit de karaf opgedronken heeft. Tot het overgebleven broodje in een plastic zakje is gestopt. Voor straks. Er gaat niets verloren in dit huishouden. Mijn echtgenoot heeft de oorlog meegemaakt. Als kleuter, maar hij weet zich nog ieder detail te herinneren. Over zijn grijze broek met visgraatmotief bijvoorbeeld, die bij het uitbreken van de oorlog een lange broek was en op bevrijdingdag een korte. Zijn moeder zette gestoofde bloembollen op het menu. En ze maakte – een geluk bij een ongeluk – konijn met pruimen klaar op dezelfde dag dat de kat Minou voorgoed verdwenen was.

Zelf ken ik de oorlog alleen uit boeken en films. Ik weet niet wat honger is. Ik ken alleen lekkere trek. Mijn man wil niet dat ik calorieën tel. Hij houdt van

grote borsten en ronde buiken. Soms legt hij en plein public zijn volle hand op mijn billen, en zegt dat hij nu twintig kilo meer vrouw heeft dan toen hij met me trouwde. Twintig kilo extra voor dezelfde prijs!

Uit de dikke envelop komt een soort bankpasje te voorschijn, waarop een giraf en een zebra uit het struikgewas opduiken. In de linkerbovenhoek slingert een aap. Op de achterkant staat mijn pasfoto, waarop ik net uit het kanaal lijk opgevist, zo verschrikt en verwaterd kijk ik. zoo, staat er in een rode cirkel naast mijn verbijsterde gezicht. zoo.

‘Zo,zo,’ zegt mijn man jolig. ‘Dat wilde je toch al lang? Zullen we het vanmiddag samen inwijden? Ik las laatst ergens dat je als regelmatige bezoeker een band krijgt met een favoriet dier. Laat me raden wie jouw lieveling zal worden...’

Neen, schreeuw ik. Een neen die als een verschrikte vogel uit mijn keel opvliegt. NEEN. Nu ga ik het zeggen. Maar mijn kreet heeft alle kleur uit zijn gezicht weggeblazen. Hij houdt zich vast aan de leuning van zijn stoel.

‘Wat bedoel je?’

Hij fluistert.

‘Nee,’ echo ik. ‘Ik bedoel gewoon: neen.’

Mijn hart klopt, bonst.

‘Ik bedoel,’ zeg ik nu met vaste stem, ‘dat we niet samen naar de dierentuin gaan vanmiddag. Ik wil alleen zijn. Ik heb behoefte aan een moment voor mezelf. Een uurtje stilte. Goed?’

‘Goed,’ herhaalt hij gewillig. ‘Een moment voor jezelf. Wie ben ik om je op je verjaardag iets te weigeren?’

Hij laat de kruimeldief in alle richtingen over het tafelkleed zoemen. Daarna spelen we op zijn verzoek ganzenbord.

‘Gezelschapsspelletjes bevorderen de communicatie tussen echtelieden,’ zegt hij. Ik win, nadat ik in de waterput (vak 31) en in de gevangenis (vak 52) heb gezeten. Het zou me niet verbazen als hij smokkelt met tellen. Hij wil een winnaar van me te maken. Een door hem gecoachte winnaar.

Na een sobere lunch – ik moet mijn honger sparen voor vanavond, wappert hij met de dunne envelop – doe ik een middagdutje op de bank. Zo’n hazenslaapje is een middel om even aan mijn grote regisseur te ontsnappen. Als ik nu niet vertrek, durf ik niet meer, hamert het achter mijn gesloten ogen. Als ik niet wegga in de herfst, zal ik nooit een winter beleven.

Ik droom dat ik alleen op een leeg strand lig, met het geluid van brekende golven op de achtergrond. Meer is er niet. Ik ben vrij. Ik huil.

‘Maar meisje toch,’ zegt hij als ik verhit opstijg uit mijn slaap. Hij heeft een dekentje over me heen gelegd. ‘Heb je eng gedroomd? Je lag te kreunen.’

Ik verdrink in zijn liefde. Ik verdrink in zijn liefde.

Van alle manieren om te sterven is de verdrinkingsdood de meest gruwelijke. Het is stikken en slikken, vollopen terwijl je naar leegte snakt.

Hij steekt mijn gloednieuwe Zoo-abonnement omhoog.

‘Je kunt beter nu meteen gaan, want ze hebben regen voorspeld aan het einde van de middag. En ik heb om half zeven gereserveerd.’

‘Ja,’ zeg ik gedwee.

Hij geeft me mijn regenjas aan en vindt dat ik mijn paraplu ook maar beter kan meenemen. Ik stop de dichtbundel in mijn tas. Hij glimlacht.

‘Nu weet ik waarom je alleen wilt gaan,’ zegt hij. ‘Dan kun je mijn gedicht nog eens goed lezen. En dat van de andere dichters natuurlijk...’

‘Precies,’ antwoord ik.

Er zijn nauwelijks mensen in de dierentuin. Het zalmroze van de flamingo’s kleeft op mijn netvlies zoals het rood van de wingerdbladeren vanmorgen. Van de kolossale olifanten vallen de vriendelijke kleine oogjes me het meeste op, en hun lichtvoetige tred. De tijger ijsbeert in zijn kooi. Zou de ijsbeer tijgeren in de zijne? De nijlpaarden stinken heel anders dan de stokstaartjes, maar hun geuren zijn verwant.

Ik slenter door de natte herfstbladeren, tot er geen enkele gedachte meer in me rondspookt. Behalve die ene. Vanavond aan tafel zeg ik het hem. Het zal de feestelijkheid niet ten goede komen. Maar het moet. HET MOET.

Een gorilla zit met kaarsrechte rug in zijn verblijf, de potige rechterhand onder zijn kin. Hij kijkt me op een volstrekt menselijke manier aan. Er gaat geen enkele dwang van uit. Hij kijkt, meer niet. Voorzichtig leg ik mijn hand op het glas, naast het plaatje met de waarschuwing dat het ten strengste verboden is op het raam te kloppen. Zijn ogen volgen mijn beweging. Inktzwart met een vleugje goudgeel zijn ze, vochtig en onpeilbaar diep. Een minieme spiertrekking trilt bij zijn mond. Dan legt hij heel voorzichtig zijn linkerhand tegen het glas, precies tegen mijn rechter. Tussen zijn handpalm en de mijne bevindt zich slechts een paar centimeter gewapend glas. Mijn adem stukt.

‘Vind je het goed dat ik je voorlees?’ vraag ik zacht. Het is een gedicht van Vasalis dat mijn onvervulde verlangen verwoordt. Voorzichtig haal ik mijn hand weg, en schuif het velletje papier uit mijn tas te voorschijn.

VRIEND

Vriend, metgezel, die meer en minder is
dan vader, moeder, minnaar, kind
hetzelfde dan ik, maar anders
onafhankelijk en toegewijd
ouder, jonger, van dezelfde tijd.
Trooster, die getroost kan worden
baken en verhanger van borden
broeder maar dan van een andere moeder, zonder rivaliteit
met wie ik samenloop en die me begeleidt.
Hij gunt mij om te leven en als ik dood
zou willen, geeft hij mij gelijk.
Soms is het, dat ik om hem alleen
verdragen blijf, wat zonder hem ondraaglijk scheen.
Zonder een enkele verplichting
loop ik altijd in zijn richting.

.20.

De gorilla buigt licht voorover, de gekromde vingers nog steeds onder zijn kin
zoals de denker van Rodin.

Ik slik. Om het verdragen van alles wat ondraaglijk scheen.

En dan, in een trage flits, verheft hij zijn kolossale lijf. Ik zie de borstkas
zwellen. Hij balt een zwarte leren vuist. De dreun op het raam verscheurt de
stilte. In een reflex deins ik achteruit, voel hoe mijn voeten in de natte bladeren
weggliden. Mijn achterhoofd bonst op het beton. Het laatste beeld voor de duis-
ternis zich om me heen vouwt, is dat van de behaarde reus die van achter het glas
zwijgend op me neerkijkt.

Ik ben niet dood, of slechts heel even. Er staan mensen om me heen, de kale
bomen als kantwerk boven hun hoofden gespannen. Links van me knielt een
jonge man. Het geel van zijn fluohesje veroorzaakt pijnscheuten in mijn ogen.
Hij houdt mijn klamme pols tussen zijn vingers en zegt woorden die ik niet
versta. Ze klinken geruststellend, als een wiegeliedje.

Rechts van me zit een oude man met een vel papier in zijn linkerhand. Het
gedicht van Vasalis. Hij strijkt de haren van mijn voorhoofd en zegt dat alles
goed komt. Alles. Al zal ons etentje vanavond er bij inschieten. Want ze
brengen me nu naar het ziekenhuis en de kans dat ik daar een nachtje moet
blijven, is groot. Alles komt goed, herhaalt hij zachtjes en toch met klem.
Ik geloof hem.

Pas 's avonds in het witte bed vraag ik hem waar hij zo snel vandaan kwam.

'Rustig maar', sust hij, 'niet te veel praten.'

Hij bekent dat hij me gevolgd was. Ongerust en nieuwsgierig. Hij vreesde dat
ik een afspraak had met een andere man. Want zeg nu zelf: wie wil er nu alleen
naar de dierentuin op haar verjaardag?

Het bevreemdde hem dat ik een gedicht las voor een mensaap, en niet eens
één uit zijn zorgvuldig samengestelde bundel. Hoe jammer dat de afstand tus-
sen ons net te groot was om me op te vangen toen het beest onverwacht op het
raam bonkte.

Hij had het noodnummer gebeld, en als bij wonder liep er net een bewaker
voorbij met een kruiwagen vol stro. Die had de ambulance naar de juiste plaats
geleid.

Mijn echtgenoot is nog niet helemaal klaar met zijn monoloog als de zuster
twee borden binnenbrengt. Gebakken aardappelen, bloemkool en een gepa-
neerd vleeslapje. Hij zet het verstelbare tafeltje boven mijn bed in de juiste stand
en spreidt een servet over mijn belachelijke ziekenhuishemd met blauwe visjes.
Zelf gaat hij bij aan de kleine tafel bij het raam zitten.

.21.

'Proost,' zegt hij met zijn glas water in de lucht.

'Op je drieënzestigste verjaardag.'

'Ik moet je wat vertellen,' aarzel ik.

De vork met een bloemkoolroosje blijft voor zijn mond stilhangen.

'Bedankt.'

De rest zeg ik morgen. Of overmorgen misschien.

